คอลัมน์ คิดเป็นเห็นต่าง: ขยายเครือข่ายธุรกิจสะอาดแบบสมบูรณ์ - โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

พิษณุ พรหมจรรยา ที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์สถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) phisanu@thai-iod.com

ช่วงที่ผ่านมามีกระแสข่าวเกี่ยวกับประเด็นธรรมาภิบาลหลายเรื่อง ซึ่งทำให้สังคมไทยเกิดความตื่นตัวในเรื่องนี้อย่างกว้างขวาง ทั้งเรื่องปานามา เปเปอร์ส กรณีอินไซด์หุ้นของผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน และกรณีการตรวจสอบทุจริตโครงการของรัฐอีกหลายๆ โครงการ การที่สังคมไทยในปัจจุบันหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้มากขึ้น นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะช่วยหนุนเสริมให้เกิดกระบวนการแก้ไขปัญหาการ ทุจริตคอร์รัปชั่นให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ดังที่เราท่านทราบกันดีอยู่แล้วว่าการทุจริตคอร์รัปชั่นเกิดขึ้นจากคนสองกลุ่ม คือฝั่งของผู้จ่าย ซึ่งยินดี (หรือจำใจ) จ่ายเงิน หรือผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่ถูกไม่ต้อง และฝั่งผู้รับที่ทำการเรียก (หรือแสดงท่าทีให้ทราบโดยไม่ออกปากเรียกรับโดยตรง) เงินหรือสินบนรูปแบบอื่น เพื่อแลกกับการใช้อำนาจหน้าที่ที่ตนมีอยู่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้ผู้จ่าย

การจะขจัดปัญหาคอร์รัปชั่นให้ได้ผลอย่างจริงจังนั้น เราจะจัดการแต่เพียงด้านอุปสงค์ โดยอาศัยกลไกการป้องกันปราบปรามการทุจริตขององค์กรอิสระแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยภาคธุรกิจเอกชนต้องร่วมดำเนินการด้วย

บริษัทเอกชนเริ่มต้นได้ง่ายๆ ด้วยการประกาศนโยบายอย่างชัดเจนว่าจะทำธุรกิจอย่างสะอาดโปร่งใสไม่รับ-ไม่จ่ายสินบนทุกรูปแบบ และกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้พนักงานทุกระดับขององค์กรตั้งแต่คณะกรรมการไปจนถึงเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการรับทราบแนวนโยบายและมีกระบวนการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำนโยบายในเรื่องนี้ไปใช้จริง ในขั้นตอนนี้บริษัทสามารถดำเนินการให้สังคม ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงคู่ค้าทราบได้ด้วยการประกาศเจตนารมณ์กับโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) และเมื่อจัดทำระบบควบคุมภายในของตนเองตามแนวทางที่กำหนดในแบบประเมินตนเองและผ่านการสอบทานตามเกณฑ์ที่ CAC กำหนดแล้ว บริษัทก็สามารถยื่นขอรับรองจากคณะกรรมการ CAC ว่าบริษัทมีนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริต

ปัจจุบันมีบริษัทที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์กับ CAC แล้ว 663 บริษัท (เป็นบริษัทจดทะเบียน 344 บริษัท) และในจำนวนนี้มีบริษัทที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ CAC ว่ามีนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริตครบตามเกณฑ์ที่ CAC กำหนดไว้ 168 บริษัท

ทั้งนี้ แม้ว่าการดำเนินการในแนวทางนี้จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตของบริษัทหรือพนักงานของบริษัทลงได้ แต่การจะแก้ไขปัญหาการทุจริตเชิงระบบได้นั้น ต้องอาศัยพลังของบริษัทจำนวนมากๆ เข้ามาร่วมดำเนินการด้วยกันในรูปแบบของแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action) ซึ่งหนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพอย่างมากในการสร้างระบบนิเวศของบริษัทสะอาดให้เกิดขึ้น

ในวันนี้ อยากเล่าถึงเรื่องดีๆ ของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริต โดยไม่ได้เน้นแค่การรณรงค์เชิงสัญลักษณ์ หรือผลักดันเป็นข้อเสนอเพื่อให้ผู้อื่นดำเนินการเท่านั้น แต่ได้เริ่มปฏิบัติจากภายในองค์กรของตัวเองและขยายครอบคลุมไปถึงหุ้นส่วนทางธุรกิจ หรือคู่ค้าของบริษัทจำนวนมากจนปรากฏเป็นผลสำเร็จอย่างน่าชื่นชม บริษัทที่ว่านี้คือ บริษัท สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ เทคโนโลยี ซึ่งประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ เช่น รถยนต์นั่ง รถกระบะ รถบรรทุก และอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลเพื่อการเกษตร มีลูกค้าหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบยานยนต์ (Original Equipment Manufacturer "OEM") ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ เป็น 1 ใน 27 องค์กรแรกที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริตร่วมกับ CAC ตั้งแต่เมื่อ CAC เริ่มก่อตั้งในปี 2553 และเป็น 1 ใน 9 องค์กรแรกที่ผ่านการรับรองจาก CAC เมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2556 อย่างไรก็ตามทางบริษัทไม่ได้หยุดแค่การได้รับการรับรองจาก CAC เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้การดำเนินธุรกิจโปร่งใสอย่างแท้จริง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งระหว่างบริษัทกับบริษัทคู่ค้าในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ด้วยการผลักดันให้คู่ค้าหลักของบริษัทเล็งเห็นความสำคัญและเข้ามาเป็นแนวร่วมในการต่อต้านการทุจริตด้วย

เมื่อปลายเดือน มี.ค.ที่ผ่านมา สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ ได้นำผู้บริหารจาก 88 บริษัท ที่เป็นคู่ค้าของสมบูรณ์ มาร่วมลงนามประกาศเจตนารมณ์ ต่อต้านการทุจริตกับโครงการ CAC พร้อมกัน ซึ่งถือเป็นหมุดหมายสำคัญของการขยายเครือข่าย CAC และความพยายามในการสร้างระบบนิเวศของบริษัทสะอาดให้เกิดขึ้นภายในอุตสาหกรรมยานยนต์

ดร.วารีรัตน์ อัครธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทรเด้นท์ สตีล หนึ่งในคู่ค้าของบริษัทสมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ ที่เข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์กับ CAC บอกว่า "การที่ธุรกิจต้องจ่ายใต้โต๊ะถือเป็นต้นทุนแฝงที่ไม่มีใครอยากจ่ายอยู่แล้ว การไม่จ่ายสินบนจะทำให้เราทำธุรกิจได้โดยไม่ต้องห่วงหลัง และสามารถเดินหน้าแข่งขันด้วยคุณภาพของสินค้าและบริการ ซึ่งเรามั่นใจมากว่าการทาเช่นนี้จะทำให้ธุรกิจของเรามีที่ยืน และโตได้แน่นอน การทำธุรกิจอย่างโปร่งใสตรงไปตรงมาเท่านั้นที่จะทำให้เราสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

"การที่คู่ค้าของบริษัท สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ เข้ามาร่วมจำนวนมากเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่ไม่ชอบคอร์รัปชั่น ไม่ต้องการทำธุรกิจแบบเจือสีเทาๆ และพร้อมที่จะทำธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา ถ้าหากบริษัทสามารถชักชวนคู่ค้าให้มาร่วมโครงการเหมือนที่ สมบูรณ์ แอ๊ดวานซ์ ทำ ก็เชื่อแน่ว่าจำนวนของบริษัทที่ทำธุรกิจอย่างโปร่งใสจะเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณ และทำให้วัฒนธรรมการทำธุรกิจสะอาดขยายวงจนกลายเป็นกระแสหลักของระบบเศรษฐกิจไทยในที่สุด